

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 160)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/371)

T.C.

Başbakanlık

26.4.1996

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

1/1913 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

24.8.1995

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-928/4013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.8.1995 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havaçılık Sözleşmesinde ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticarî hakların ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye, gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ile İngiltere arasında imzalanan Ber-

muda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkenin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda Hükümetimiz ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 9 Ağustos 1994 tarihinde Üsküp'te bir Hava Taşımacılığı Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Makedonya arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma iki ülke arasındaki ekonomi, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

16.5.1996

Esas No. : 1/371

Karar No. : 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin de iştirakiyle Komisyonumuzun 16.5.1996 tarihli 3 üncü Birleşiminde incelenip görüşüldü.

1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata varılamadığından ticarî hakların ancak ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Bunu takiben de 1946'da ABD ile İngiltere Bermuda'da aralarında ikili Anlaşma tesis etmişlerdir.

Türkiye de Bermuda Anlaşması tipini örnek alarak pek çok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır.

Çerçeve anlaşması niteliğinde olan ve karşılıklılık esasına dayanan bu anlaşmalardan biri de Hükümetimiz ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 9 Aralık 1994 tarihinde Üsküp'te imzalanan Hava Taşımacılığı Anlaşmasıdır. Bu anlaşma ile iki ülke arasındaki hava seferlerinin ilgili millî kanun ve nizamlara uyularak yapılması öngörülmektedir.

Komisyonumuz, tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğini daha ileri bir düzeye getirecek bu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısını müspet mütalaa ederek maddelere geçilmesine karar vermiştir.

Müteakiben Tasarının maddeleri müzakere edilerek 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere, Yüksek başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Yusuf Namoğlu
İstanbul
Üye
Yusuf Pamuk
İstanbul
Üye
Fikret Ünlü
Karaman
Üye
Bülent Atasayan
Kocaeli
Üye
Zeki Çakıroğlu
Muğla
Üye
Şahin Ulusoy
Tokat

Kâtip
Ahmet Bilgiç
Balıkesir
Üye
Veli Aksoy
İzmir
Üye
Çetin Bilgir
Kars
Üye
Ahmet Alkan
Konya
Üye
Nizamettin Sevgili
Siirt
Üye
Yusuf Bahadır
Trabzon

Üye

Tahsin Boray Baycık
Zonguldak

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

22.11.1996

Esas No. : 1/371

Karar No. : 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 14 Kasım 1996 tarihli 4 üncü Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Hava trafiği ile ilgili millî mevzuata uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngören ve Türkiye ile Makedonya arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunacağı düşünülmek üzere Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Kâtip
<i>Cemal Külahlı</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>
Bursa	Adana
Üye	Üye
<i>Yaman Törüner</i>	<i>Mehmet Sağdıç</i>
Afyon	Ankara
Üye	Üye
<i>Arif Ahmet Denizolgun</i>	Kâmran İnan
Antalya	Bitlis
Üye	(İmzada bulunamadı)
<i>Ali Rahmi Beyreli</i>	Üye
Bursa	<i>Hikmet Çetin</i>
Üye	Gaziantep
<i>Halil Yıldız</i>	Üye
Isparta	<i>Mukadder Başeğmez</i>
Üye	İstanbul
<i>Hasan Tekin Enerem</i>	Üye
İstanbul	<i>Hüseyin Kansu</i>
Üye	İstanbul
<i>Bülent Tanla</i>	Üye
İstanbul	<i>Osman Yumakoğulları</i>
	İstanbul

Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli

Üye
Yaşar Canbay
Malatya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında
Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – 9 Aralık 1994 tarihinde Üsküp'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

H. Çetin

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

A. E. Kıratlıoğlu

Devlet Bakanı

A. Hacaloğlu

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı V.

O. Kumbaracıbaşı

Millî Eğitim Bakanı V.

M. Gölhan

Sağlık Bakanı

D. Baran

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. Akyol

Kültür Bakanı

İ. Cem

Orman Bakanı

H. Ekinçi

Devlet Bakanı V.

N. Menteşe

Devlet Bakanı

O. Kumbaracıbaşı

Devlet Bakanı

A. Baykal

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

A. Gökdemir

Adalet Bakanı

M. Moğultay

İçişleri Bakanı

N. Menteşe

Maliye Bakanı

İ. Attila

Bay. ve İskân Bakanı

N. Çulhaoğlu

Ulaştırma Bakanı

A. Ş. Erek

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

Z. Halis

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

İ. Gürpınar

Çevre Bakanı

R. Akçalı

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedon-
ya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava
Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedon-
ya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava
Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MAKEDONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Bundan böyle işbu metin içinde Âkit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılmış olan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tarafları olarak, ülkeleri arasında ve ötesinde hava seferleri kurmak amacıyla bir anlaşma yapmak arzusuyla;

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE ANLAŞMIŞLARDIR :

MADDE 1
TANIMLAR

1. Bu Anlaşma bakımından, aksine hüküm bulunmadıkça :

a) "Sözleşme" terimi 7 Aralık 1944 yılında Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile Sözleşmenin 90 ncı maddesine uygun olarak kabul edilen Ekleri ve aynı Sözleşmenin 90 ncı ve 94 üncü maddelerine göre Sözleşme veya Eklerinde yapılan ve Âkit Taraflarca kabul edilmiş olan değişiklikler anlamını taşır.

b) Türkiye Cumhuriyeti bakımından "havacılık makamları" terimi Ulaştırma Bakanı veya Ulaştırma Bakanı tarafından ifa edilen görevlerden herhangi birini yerine getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı; Makedonya Cumhuriyeti bakımından, Fizikî Planlama, Mühendislik, Trafik ve Ekoloji Bakanlığı veya bu makam tarafından ifa edilen görevlerden herhangi birini yerine getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı, ifade eder.

c) "Tayin edilen havayolu işletmeleri" terimi bu Anlaşmanın 3 üncü maddesine uygun olarak tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş bulunan havayollarını ifade eder.

d) "Ülke" terimi Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen anlamı haizdir.

e) "Hava Seferleri", "Uluslararası Hava Seferi", "Havayolu işletmesi" ve "teknik iniş" terimleri, Sözleşmenin 96 ncı maddesinde belirtilen anlamları taşırlar.

f) "Kapasite" terimi aşağıda belirtilen anlamları taşır;

– Uçak ile ilgili olarak, bir uçuş hattının tamamında veya bir kısmında uçağın yolcu, yük ve posta için yararlanılabilen hacmidir.

– Belirli bir hava seferiyle ilgili olarak, belli bir zaman dilimi içinde, belli bir hatta veya bu hattın bir kısmında sefer yapan uçağın bu seferler için kullanılan kapasitesi ile sefer sayısının çarpımıdır.

g) "Trafik" terimi yolcu, bagaj, yük ve posta demektir.

h) "Ücret tarifesi" terimi yolcu, bagaj veya yük (posta hariç) taşınması için, bu taşıma ile bağlantılı olarak sağlanacak veya mümkün kılınacak ilave imkânlar da dahil olmak üzere, belirlenecek fiyatları veya kişilerin taşınması için satılan biletler için ödenecek komisyonu veya yük taşınması için yapılacak benzer işlemleri ifade eder. Ücret tarifesi ayrıca, taşıma ücretlerinin uygulanmasına veya komisyon ödenmesine ilişkin koşulları da içerir.

2. İşbu Anlaşmanın Ek(ler)i Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

MADDE 2

TRAFİK HAKLARI

1. Her bir Âkit Taraf diğere, bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen hatlarda tarifeli uluslararası hava seferleri düzenlemesi amacıyla, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanır. Bu seferlere ve hatlara bundan böyle sırasıyla “mutabık kalınan seferler” ve “belirtilen hatlar” denecektir. Her bir Âkit Tarafın tayin ettiği havayolu işletmeleri, belirtilen bir hatta mutabık kalınan bir seferi işletirken, aşağıdaki haklara sahip olacaklardır.

a) Diğer Âkit Tarafın ülkesi üzerinden inmeksizin uçmak;

b) Sözkonusu ülkeye teknik iniş yapmak;

c) Uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, sözkonusu ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasındaki hiçbir hüküm, bir Âkit Tarafın havayolu işletmelerine, diğer Âkit Tarafın ülkesindeki bir noktadan ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere yolcu, yük ve posta almak ve bunu aynı ülke içinde bir başka noktaya indirmek hakkını verdiği şeklinde anlaşmaz.

MADDE 3

İŞLETME YETKİLERİ

1. Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafa, belirtilen hatlarda mutabık kalınan seferleri işletmesi amacıyla bir havayolu işletmesi veya işletmelerini tayin ettiğini, yazılı olarak bildirmek hakkına sahip olacaktır.

2. Diğer Âkit Taraf bir tayin bildirimini aldığı anda, bu maddenin 3 üncü ve 4 üncü fıkraları hükümlerine tabi olarak, tayin edilen havayolu işletmesine gerekli işletme yetkilerini gecikmeden tanıyacaktır.

3. Âkit Taraflardan birinin havacılık makamları, öteki Tarafın tayin ettiği havayolu işletmesinden, uluslararası hava seferlerinin icrasında bu makamlarca olağan ve makul bir şekilde uygulanan kanun ve yönetmeliklerde emredilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu hususunda, kendilerini ikna etmesini isteyebilir.

4. Âkit Taraflardan her biri, tayin edilen bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve gerçek anlamda kontrolünün bu havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya vatandaşlarının elinde olduğuna kanaat getirmediği hallerde, bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü edilen işletme yetkilerini tanımayı reddedebilir veya bu havayolu işletmesinin bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakları kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyabilir.

5. Bir havayolu işletmesi belirtilen şekilde tayin edildikten ve kendisine yetki verildikten sonra, üzerinde mutabık kalınan bir kapasitenin bulunması ve 10 uncu ve 13 üncü maddelerin hükümlerine göre ücret ve uçuş tarifelerinin tespit edilmiş olması kaydıyla mutabık kalınan seferleri herhangi bir tarihte işletmeye başlayabilir.

6. Mutabık kalınan seferlerde uçak işletilmesi ile yolcu, yük ve posta taşınmasına ilişkin teknik ve ticarî konular, yani tarifeler, uçuş sıklığı, uçak tipleri, Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır.

MADDE 4

İŞLETME YETKİLERİNİN
İPTALİ VE ASKIYA ALINMASI

1. Âkit Taraflardan her biri, aşağıdaki hallerde, öteki Âkit Tarafça tayin edilen bir havayolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır :

a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolünün havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya vatandaşlarının elinde bulunduğuna dair kanaat getirmemesi, veya

b) O havayolu işletmesinin bu hakları tanıyan Âkit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması, veya

c) Havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması, hallerinde.

2. Verilen hakların derhal geri alınması veya bunların kullanılmasının durdurulması veya bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kayıtların konulması kanun ve yönetmeliklerin daha fazla ihlal edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak öteki Âkit Tarafı yapılacak istişareten sonra kullanılacaktır.

MADDE 5

GİRİŞ VE ÇIKIŞ İZİNİ KANUNLARI VE YÖNETMELİKLERİ

1. Bir Âkit Tarafın, uluslararası hava seyrüseferi yapan uçakların ülkesine giriş, ülkesinde kalış ve ülkesinden çıkış süreleri içinde işletme ve seyrüsefere ilişkin kanun ve mevzuatı, her iki Âkit Tarafın uçaklarına milliyet farkı gözetilmeksizin uygulanacaktır; bu kanun ve mevzuata o Tarafın ülkesine girerken, ülkesinde kalırken ve ülkesinden ayrılırken bu uçaklar tarafından uyulacaktır.

2. Bir Âkit Tarafın, uçakta taşınan yolcu, mürettebat, yük ve postanın ülkeye kabulü, ülkede kalışı veya ülkeden ayrılışına ilişkin gümrük giriş çıkışı, göç, pasaport ve sağlık kontrolü gibi kanun ve mevzuatına, o yolcu, mürettebat, yük ve posta tarafından veya onlar adına, o Tarafın topraklarına girişte, topraklarından çıkışta ve toprakları içinde iken uyulacaktır.

3. Her hava limanının, tesislerinin, sağlanan teknik ve diğer kolaylıklar ile verilen hizmetler dahil kullanılmasından doğan ücretler ve diğer harçlar gibi hava seyrüsefer kolaylıklarının, haberleşme kolaylıklarının ve hizmetlerinin kullanım ücretleri, benzer uluslararası hava seferleri yapan başka Devletlerin tayin edilmiş havayolu işletmelerince ödenenlerden daha yüksek tutulmayacaktır.

MADDE 6

GÜMRÜKTEN VE DİĞER RESİMLERDEN VE VERGİLERDEN MUAFİYET

1. Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından uluslararası seferlerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donanım, akaryakıt ve yağlar ve (yiyecek, içecek ve tütün dahil) uçaktaki levazimat, öteki Âkit Tarafın ülkesine varışta, tekrar ülke dışına çıkarılıncaya kadar uçakta kalmak veya öteki Âkit Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşun bir kısmında kullanılmak kaydıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

2. Aşağıdakiler de yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç aynı rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır;

a) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tespit edilen miktarları aşmamak kaydıyla ve öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası seferinde çalıştırılan uçaklarında kullanılmak üzere uçağa alınan levazimat;

b) Âkit Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası seferlerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

c) Alındığı Âkit Tarafın ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak olsa dahi, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerinin uluslararası seferlerdeki uçaklarına verilen akaryakıt ve yağlar.

Yukarıdaki (a) (b) ve (c) tali fıkralarda sözü edilen maddelerin gümrük nezaret ve kontrolü altında tutulması gerekebilir.

MADDE 7

MUTAT HAVACILIK TEÇHİZATI İLE TÜKETİM MADDELERİNİN DEPOLANMASI

Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmelerinin uçaklarındaki mutat donanım gibi uçakta bulundurulmuş malzeme ve tüketim maddeleri öteki Âkit Tarafın ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar ülke dışına götürülünceye veya gümrük yönetmeliklerine göre bir başka şekilde elden çıkarılıncaya kadar sözü edilen makamların nezaretinde tutulabilir.

MADDE 8

DİREKT TRANSİT TRAFİĞİ

Âkit Taraflardan birinin ülkesinden transit geçen ve transit amaçları için belirlenen havalimanı bölümünü terk etmeyen yolcu, bagaj ve yük şiddet, hava korsanlığı ve denetime tabi uyuşturucu kaçakçılığına karşı güvenlik önlemlerinin uygulanması saklı kalmak kaydıyla, çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazlasına tabi tutulmayacaklardır. Direkt transit geçen bagaj ve yükler gümrük ve diğer vergilerden bağışık tutulacaklardır.

MADDE 9

MALÎ HÜKÜMLER

1. Tayin edilen her havayolu işletmesi, doğrudan veya takdirine göre acentaları vasıtasıyla, diğer Âkit Tarafın ülkesinde kendi biletlerinin satışı ile iştigal hakkına sahip olacaktır. Bu havayolu işletmeleri, herkese bilet satma hakkına sahip olacak ve herkes de bu işletmelerden serbestçe bilet satın alabilecektir.

2. Tayin edilen her havayolu işletmesi, yolcu, yük ve posta taşımaktan elde ettiği kazancın giderlerini aşan bölümünü resmî kur üzerinden dövize çevirmek ve ülkesine transfer etmek hakkına sahip olacaktır. Âkit Taraflar arasındaki ödeme anlaşmasının bu konuda uygun hükümler içermemesi halinde, yukarıda bahsedilen transfer, millî kanunlara ve ilgili kambiyo mevzuatına uygun olarak konvertibl dövizle yapılacak ve tayin edilen havayolu işletmelerinden her biri öbür Âkit Tarafın ülkesinde yerel para karşılığında satış yapma hakkına sahip olacaktır.

MADDE 10
KAPASİTE HÜKÜMLERİ

1. Her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında belirtilen hatlarda, mutabık kalınan seferleri işletmeleri için adil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Mutabık kalınan seferlerin işletilmesinde, her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, belirtilen hatların tamamı veya bir kısmında diğerinin yaptığı seferler üzerinde olumsuz etki yaratmamak için diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerinin çıkarlarını dikkate alacaktır.

3. Âkit Tarafların tayin edilen havayolu işletmelerinin icra ettikleri mutabık kalınan seferler halkın belirtilen hatlardaki taşıma ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu işletmelerini tayin eden Âkit Tarafın ülkesinden başlayan veya oraya yönelik trafiğin mevcut ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.

4. Her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, mutabık kalınan seferleri belirtilen hatlarda bu seferlerin kapasitesi ve sıklığı üzerinde anlaşarak işleteceklerdir. Sıklık ve kapasite her iki Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına bağlı olacaktır. Bu kapasite, trafik talebine göre her iki Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına tabi olarak zaman zaman ayarlanabilecektir.

5. Geçici nitelikteki beklenmedik bir yolcu talebini karşılamak için, tayin edilen havayolu işletmelerinin, bu maddenin hükümleri ile birlikte bu tür geçici artışların neden olduğu talebin karşılanması için aralarında anlaşılır. Bu tür her kapasite artışı Âkit Tarafların havacılık makamlarına gecikmeksizin bildirilecektir.

6. Âkit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu işletmelerinin belirtilen hat üzerinde üçüncü ülkelerdeki noktalarda faaliyet göstermesi halinde, yukarıdaki 3 üncü ve 4 üncü fıkralara uygun olarak belirlenmiş olan kapasiteye ek bir kapasite Âkit Tarafların havacılık makamları arasındaki anlaşmaya bağlı olarak sözkonusu havayolu işletmeleri tarafından uygulanabilir.

MADDE 11

TEMSİL

Her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, mutabık kalınan seferlerin gerçekleştirilmesi için kendi ülkesine bu tip seferlerin icrasının gerektirdiği teknik ve ticarî personeli getirme ve bulundurma hakkını verecektir. Yukarıda bahsi geçen personel, o Âkit Tarafın ülkeye giriş ve ülkede ikamet ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır.

MADDE 12

HAVACILIK GÜVENLİĞİ

1. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyid ederler. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Cürümlerle ilgili Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine ilişkin Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine ilişkin Montreal Sözleşmesi hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.

2. Âkit Taraflar, sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu uçakların, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasadışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin her türlü tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

3. Âkit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı tarafından Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket edeceklerdir. Taraflar, kendi tescilindeki uçak işletmecilerinin veya işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan uçak işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin sözkonusu havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini isteyeceklerdir.

4. Âkit Taraflardan her biri, sözkonusu uçak işletmecilerinin, diğer Âkit Tarafın ülkesine girişte, bu ülkeden çıkışta veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Âkit Tarafça, yukarıdaki 3 üncü fıkrada atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır.

5. Âkit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde uçakların güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın, el bagajlarının, genel bagajın, yük ve uçak leyazımının yükleme ve boşaltma öncesinde ve sırasında kontrolü amacıyla uygun tedbirlerin alınmasını ve bunların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Âkit Taraflardan her biri, bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Âkit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

6. Sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya uçaklara, uçak yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Âkit Taraflar, haberleşmede ve bu tür bir olayın veya tehdidin süratli ve emniyetli bir biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

7. Bu maddenin havacılık güvenliğine ilişkin hükümlerinin uygulanmasında Âkit Taraflardan biri için sorunların ortaya çıkması halinde, Âkit Taraflardan her birinin havacılık makamı diğer Âkit Tarafın havacılık makamından ivedi istişare talebinde bulunabilecektir.

MADDE 13

TARİFELERİN BELİRLENMESİ

1. Bir Âkit Tarafın havayolu işletmelerince diğer Âkit Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak taşımalar için belirlenecek ücret tarifeleri, işletme maliyeti, makul bir kâr ve diğer havayolu işletmelerinin tarifeleri gibi ilgili tüm faktörler gözönünde tutularak makul düzeylerde saptanacaktır.

2. İşbu Anlaşmanın 1 inci maddesinde ve işbu maddenin 1 inci fıkrasında anılan tarifeler üzerinde, mümkünse, hattın tamamı veya bir kısmında işletmecilik yapan diğer havayolu işletmelerine danışıldıktan sonra her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri arasında anlaşmayla belirlenecek ve böyle bir anlaşmaya varılması için, mümkün olduğunda, Uluslararası Hava Ulaştırma Birliğinin (IATA) tarifelerin yapılmasına ilişkin usulleri kullanılacaktır.

3. Bu suretle üzerinde mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi teklif edilen tarihten en az altmış (60) gün önce Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, anılan makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

4. Bu onay açıkça verilebilir. Eğer havacılık makamlarından hiçbiri, işbu maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerine göre sunulmuş bulunan ücret tarifelerine sunuş tarihinden itibaren otuz (30) gün

içinde itiraz bildirmezse, ücret tarifeleri tasvip edilmiş telakki olunur. 3 üncü fıkra hükümlerine göre sunuş müddetinin kısaltılmış olması halinde, havacılık makamları itiraz müddetinin otuz (30) gündün daha az olmasını kararlaştırabilirler.

5. Eğer bir ücret tarifesi üzerinde bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine göre bir anlaşma sağlanamazsa veya havacılık makamlarının birinin diğer havacılık makamına 2 nci fıkra hükümlerine göre üzerinde anlaşılmış bulunan bir tarifeye itirazını beyan etmesi halinde, iki Âkit Taraf havacılık makamları ücret tarifesini karşılıklı anlaşma ile tespit etmeye çalışacaklardır.

6. Eğer havacılık makamları bu maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerine göre kendilerine sunulmuş ücret tarifeleri üzerinde veya 5 inci fıkra hükümlerine göre herhangi bir ücret tarifesinin tespitinde anlaşamazlar ise, anlaşmazlık bu Anlaşmanın 19 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde hal şekline bağlanacaktır.

7. Bu madde hükümlerine göre tespit edilmiş bir ücret tarifesi, yenisi tespit edilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, bir ücret tarifesi bu fıkra hükümlerine göre, sona eriş tarihinden itibaren oniki (12) aydan fazla temdit edilemeyecektir.

MADDE 14

BİLGİ VE İSTATİSTİK

Âkit Tarafların her birinin havacılık makamları diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına, birinci Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince mutabık kalınan seferlerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi için, makul olarak gerekli görülebilecek devreyi veya diğer istatistikî bilgileri, talepleri üzerine vereceklerdir. Bu bilgiler işbu havayolu işletmelerinin mutabık kalınan seferlerde taşımış oldukları trafiği ve bu trafiğin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 15

İSTİŞARE

Yakın bir işbirliği anlayışı içinde, Âkit Tarafların havacılık makamları bu Anlaşma ve Ekleri hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara uyulmasını sağlamak amacıyla zaman zaman birbirleri ile danışmalarda bulunacaklardır.

MADDE 16

DEĞİŞİKLİKLER

1. Eğer Âkit Taraflardan birisi işbu Anlaşmanın herhangi bir maddesinin değiştirilmesini arzuya şayan bulursa, diğer Âkit Tarafa istişare yapılması talebinde bulunabilir. Havacılık makamları arasında müzakere veya yazışma yolu ile yapılabilecek olan böyle bir istişare, talep tarihinden itibaren altmış (60) günlük süre içerisinde başlayacaktır. Bu suretle mutabakata varılmış değişiklikler diplomatik nota teatisi ile teyit edildiği zaman yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma Eklerinde yapılacak değişiklikler Âkit Tarafların havacılık makamlarının kendi aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalarıyla gerçekleştirilebilir.

MADDE 17

ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARLA UYUM

Bu Anlaşma ve Ekleri Âkit Tarafların her biri için bağlayıcı olabilecek herhangi bir çok taraflı sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE 18
SONA ERME

Âkit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Âkit Tarafa ihtar edebilir; bu ihtar aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına da ulaştırılacaktır. Bu durumda, son verme ihbarnameleri karşılıklı mutabakatla geri alınmamış ise, Anlaşma, ihbarnamenin öteki Âkit Tarafça alınış tarihinden sonraki oniki (12) ay sonra sona erecektir. Öteki Âkit Tarafça ihbarnamenin alındığı teyid edilmezse, ihbarname, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının alındığını bildirdiği tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 19

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Âkit Taraflar arasında bu Anlaşma ve Eklerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir uyuşmazlık çıkarsa, Âkit Taraflar bu uyuşmazlığı önce kendi aralarında müzakere yoluyla halletmeye çalışacaklardır.

2. Âkit Taraflar, müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, karara bağlanması için uyuşmazlığı bir şahıs veya teşekküle tevdi etmeye veya Âkit Tarafların her birinin talebi üzerine Âkit Tarafların her birinin tayin edeceği birer hakem ve böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulu 3 kişilik bir hakem heyetine sunma hususunda mutabık kalabilirler. Âkit Taraflardan her biri, diğerinden uyuşmazlığın tahkimini isteyen bir ihbarı diplomatik yoldan aldığı tarihten itibaren altmış (60) gün içinde bir hakem tayin edecek ve üçüncü hakem de bundan sonraki altmış (60) günlük bir süre içinde atanacaktır. Âkit Taraflardan herhangi biri verilen süre içerisinde bir hakem tayin edemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde atanamazsa, Âkit Taraflardan herhangi biri Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Başkanından durumun gereğine göre, hakemi veya hakemleri tayin etmesini isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem üçüncü bir devletin uyruğunu taşıyacak ve hakem heyetinin başkanlığını yapacaktır.

3. Âkit Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

4. Eğer Âkit Taraflardan herhangi birisi, veya bir Âkit Tarafça tayin edilen havayolu işletmeleri bu maddenin 2 nci fıkrasına göre alınmış karara uymazsa, uymadığı süre boyunca, diğer Âkit Taraf kusurlu olan Âkit Tarafa bu Anlaşmaya göre vermiş olduğu hak veya ayrıcalıkları sınırlayabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

5. Âkit Taraflardan her biri tayin etmiş olduğu hakemin giderlerini karşılayacaktır. Hakem Heyetinin geriye kalan masrafları Âkit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

MADDE 20

BAŞLIKLAR

Madde başlıkları bu Anlaşmaya sadece müracaat ve kolaylık sağlamak amacıyla konulmuştur ve hiçbir surette bu Anlaşmanın amaç ve kapsamının sınırını çizmez, kısıtlamaz veya tarif etmez.

MADDE 21

TESCİL

Bu Anlaşma ve Ekleri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE 22

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma her Âkit Tarafın Anayasal hükümlerinin ifasından sonra, bu mealdeki diplomatik Notalarının teati edildikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulünce yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmişlerdir.

Üsküp'te 1994 yılı Aralık ayının Dokuzuncu gününde, iki nüsha olarak İngilizce dili üzerinden düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Süha Noyan

Türkiye Cumhuriyeti Üsküp Btüyükelçisi

MAKEDONYA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Stevo Crvenkovski

Makedonya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı

EK I

Bölüm I.

1. Türkiye Cumhuriyetinin tayin ettiği havayolu işletmelerinin iki yönde sefer yapacağı hatlar :

Kalkış	Ara	Varış	İleri
<u>Noktaları</u>	<u>Noktalar</u>	<u>Noktaları</u>	<u>Noktalar</u>
Türkiye	(daha sonra belirlenecektir)	Üsküp	İki nokta 1. Tiran 2. Daha sonra belirlenecektir

2. Her bir Âkit Tarafın tayin ettiği havayolu işletmeleri, bu hat üzerinde mutabık kalınan seferlerin o Âkit Tarafın topraklarında başlaması ve bitmesi şartıyla, herhangi veya bütün uçuşlarda, kendi tercihlerine göre, yukarıdaki noktalardan herhangi birine uğrayarak tek veya her iki yönde seferler işletebilirler.

Bölüm II.

2. Makedonya Cumhuriyetinin tayin edilen havayolu işletmelerinin her iki yönde sefer yapacağı hatlar :

Kalkış	Ara	Varış	İleri
<u>Noktaları</u>	<u>Noktaları</u>	<u>Noktaları</u>	<u>Noktalar</u>
Makedonya	(daha sonra belirlenecektir)	İstanbul	İki nokta (daha sonra belirlenecektir)

2. Her bir Âkit Tarafın tayin ettiği havayolu işletmeleri, bu hat üzerinde mutabık kalınan seferlerin o Âkit Tarafın topraklarında başlaması ve bitmesi şartıyla, herhangi veya bütün uçuşlarda, kendi tercihlerine göre, yukarıdaki noktalardan herhangi birine uğrayarak tek veya her iki yönde seferler işletebilirler.

EK NOKTALAR

Âkit Taraflardan her biri diğer Âkit Taraf ülkesinin ötesinde veya Âkit Tarafların toprakları arasında seferlerine ek noktalar dahil edilmesini talep edebilir. Bu talep diğer Âkit Tarafın havacılık makamının onayına tabidir.

EK II

Mutabık kalınan seferlerin uçuş tarifeleri ile genelde bunları işletme şartları, bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından, tarifenin yürürlüğe girişi öngörülen tarihten en az 30 gün önce, diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına sunacaktır. Bu tarifelerde veya işletme şartlarında olabilecek herhangi bir değişiklik keza havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda, yukarıda belirtilen süre, anılan makamların mutabakatı ile kısaltılabilir.